

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 180 (XXIV) — Nr. 370

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 31 mai 2012

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 212 din 13 martie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor	2–4
Decizia nr. 214 din 13 martie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor	4–9
Decizia nr. 312 din 29 martie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil.....	9–10
Decizia nr. 313 din 29 martie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 și 1073 din Codul civil	11–12
Decizia nr. 362 din 24 aprilie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1), art. 12 și art. 14 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale	12–14
Decizia nr. 393 din 26 aprilie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 alin. 3, art. 404 ¹ și art. 404 ² din Codul de procedură civilă....	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 212**

din 13 martie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. e), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 7.342/99/2010* și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.096D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind nefundată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 16 septembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 7.342/99/2010*, **Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. e), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.**

Excepția a fost ridicată, din oficiu, de către instanța de judecată cu prilejul soluționării unor cauze având ca obiect drepturi de asigurări sociale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale arată, în esență, că dreptul la pensie constituie un „*bun*” în sensul arătat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, astfel că se bucură de protecția art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Prin urmare, recalcularea, prin reducerea substanțială a pensiilor ocupaționale, chiar dacă operează pentru viitor, constituie o încălcare a dreptului de proprietate ce are semnificația expropriării. De asemenea, arată că art. 47 alin. (2) din Constituție nu distinge între pensia contributivă și cea necontributivă, ceea ce conduce la concluzia că pensia stabilită printr-o lege în vigoare la data deschiderii drepturilor la pensie reprezintă un drept constituțional, iar cuantumul său nu poate fi diminuat printr-o lege ulterioară. Dispozițiile de lege criticate însă au semnificația nerecunoașterii de către stat a principiilor

prevăzute anterior, care au stat la baza calculării pensiilor ocupaționale, ceea ce afectează stabilitatea circuitului civil și aduce atingere drepturilor câștigate. Mai mult, aduc atingere și dispozițiilor art. 53 din Constituție, întrucât din cuprinsul expunerii de motive a Legii nr. 119/2010 nu rezultă nici că măsurile bugetare se impun și nici faptul că acestea ar fi proporționale cu situația care le-a determinat. În plus, restrângerea dreptului la pensie nu are un caracter temporar. În sfârșit, susține că interesul public urmărit, respectiv asigurarea unui sistem unitar de pensii, încalcă principiul proporționalității, consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și de Constituție, prin aceea că rupe justul echilibru ce trebuie păstrat între protecția proprietății și cerințele interesului general, prin privarea de dreptul de a beneficia de pensie în cuantumul garantat de dispozițiile art. 68 alin. (2) și (7) din Legea nr. 567/2004.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele de vedere solicitate asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 lit. e), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010, dispoziții potrivit cărora:

— Art. 1 lit. e): „*Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare: [...] pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;*”;

— Art. 2: „(1) *Pensiile de serviciu anticipate și anticipate parțiale dintre cele prevăzute la art. 1 devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.*

(2) *Pensiile anticipate de serviciu dintre cele prevăzute la art. 1 lit. c) și f) devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.*

(3) *Pensiile de invaliditate și pensiile de urmaș dintre cele prevăzute la art. 1 devin pensii de invaliditate, respectiv pensii de urmaș, în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.*

(4) *Pensiile de serviciu, altele decât cele menționate la alin. (1)—(3), dintre cele prevăzute la art. 1, devin pensii pentru*

limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 3: „(1) Pensile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin. (1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art. 1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.”;

— Art. 4: „(1) Recalcularea pensiilor prevăzute la art. 1 se realizează de către instituțiile în evidența cărora se află persoanele beneficiare, după cum urmează:

a) într-o perioadă de 5 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 3 alin. (3), pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) și b);

b) într-o perioadă de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 3 alin. (3), pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. c)—h).

(2) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin. (1) se stabilește în baza punctajului mediu anual, determinat potrivit prevederilor Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, și se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la alin. (1) lit. a) sau b), după caz.”;

— Art. 5: „(1) Prevederile art. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător și pensiilor stabilite potrivit prevederilor Legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) sau b), punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare.

(3) La cuantumul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. a) sau b), stabilite ca urmare a procesului de recalculare, se aplică prevederile art. 11 teza a III-a din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul pensiilor prevăzute la alin. (1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.”;

— Art. 12: „Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege.”

Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale consideră că textele de lege criticate contravin următoarelor dispoziții din Constituție: art. 47 alin. (2) referitor la dreptul la pensie, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți și art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, prin raportare la art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De asemenea, invocă cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 30 mai 2000, pronunțată în Cauza *Carbonara și Ventura contra Italiei*, Hotărârea din 22 martie 2001, pronunțată în Cauza

Streletz, Kessler și Krenz contra Germaniei, Hotărârea din 18 iunie 1971, pronunțată în Cauza *De Wilde, Ooms și Versyp contra Belgiei*, Hotărârea din 16 septembrie 1996, pronunțată în Cauza *Gaygusuz contra Austriei*, Hotărârea din 26 noiembrie 2002, pronunțată în Cauza *Buchen contra Cehiei*, Hotărârea din 12 aprilie 2006, pronunțată în Cauza *Stec și alții contra Regatului Unit*, Hotărârea din 12 octombrie 2004, pronunțată în Cauza *Kjartan Asmundsson contra Islandei*, Hotărârea din 12 aprilie 2006, pronunțată în Cauza *Muller contra Austriei*, Hotărârea din 18 noiembrie 2004, pronunțată în Cauza *Pravednaya contra Austriei*, Hotărârea din 20 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *Pressos Compania Naviera SA și alții contra Belgiei* și Hotărârea din 18 februarie 2009, pronunțată în Cauza *Andrejeva contra Letoniei*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textele de lege criticate au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate în raport cu aceleași texte din Constituție și argumente identice celor invocate în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Curtea a reținut, în esență, că „pensiile de serviciu sunt compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială.” Acordarea acestui supliment, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, „ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia.” Prin urmare, dobândirea dreptului la pensie specială „nu poate fi considerată ca instituirea unei obligații *ad aeternum* a statului de a acorda acest drept, singurul drept câștigat reprezentând doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și asupra cărora legiuitorul nu ar putea interveni decât prin încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție. [...] Conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor, și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă, nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, Legea privind instituirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*.”

Cu același prilej, Curtea a statuat că „partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de «*bun*», ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația expropriării.”

Analizând conformitatea prevederilor art. 1—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 cu dispozițiile art. 53 din Constituție, raportate la dreptul la pensie și dreptul la un nivel de trai decent, Curtea a constatat, prin prisma celor statuate mai sus, că „aceste dispoziții constituționale sunt lipsite de relevanță, întrucât dreptul la pensie vizează pensia obținută în sistemul general de pensionare, neexistând un drept constituțional la pensie specială, deci la suplimentul financiar acordat de stat.”

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, soluția și considerentele deciziei amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,¹

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. e), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Iași — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 7.342/99/2010*.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 martie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

¹ A se vedea opinia separată de la Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 214

din 13 martie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Veronica Avram, Victoria Balea, Elena Becze, Maria Cacio, Adrian Vasile Curt, Livia Dabu, Clara Dârjan, Ana Deneș, Ana Fărcaș, Dorina Laura Handrea, Gheorghe Kallo, Eva Emese Kertesz, Elena Kiss, Maria Leopold, Maria Livescu, Iuliu Lupșa, Maria Matei, Livia Silvia Mateiaș, Ioan Meșter, Maria Meșter, Lia Lucica Moise, Maria Moș, Lucia Mureșan, Livia Georgeta Nedelescu, Constantin Popovici, Anisia Resiga, Ilie Rusu, Maria Rusu, Miron Sferle, Elisabeta Stana, Corneliiana Suian, Lenuța Toda, Maria Todericiu, Marcela Turc, Felicia Vezetu, Silvia Bungaradean, Emilia Petean, Eugenia Panea și Maria Văidean în Dosarul nr. 1.170/33/2011 al Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.285D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.336D/2011, nr. 1.402D/2011 și nr. 1.584D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Jako Ibolya în Dosarul nr. 865/64/2011 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal, de Viorica Mariuc în Dosarul nr. 11.297/86/2011 al Tribunalului Suceava — Secția civilă și de Aron Belașcu în Dosarul nr. 5.146/85/2011 al Tribunalului Sibiu — Secția I civilă.

La apelul nominal se prezintă Aron Belașcu, prin avocatul Lucian Bolcaș. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 1.285D/2011, nr. 1.336D/2011, nr. 1.402D/2011 și nr. 1.584D/2011, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul părții prezente este de acord cu conexarea dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.336D/2011, nr. 1.402D/2011 și nr. 1.584D/2011 la Dosarul nr. 1.285D/2011, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului părții prezente, care arată că scopul real al emiterii Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 a fost acela de a limita în timp efectele hotărârilor judecătorești privind deciziile de recalculare a pensiilor emise în temeiul

Hotărârii Guvernului nr. 737/2010. Astfel, s-a emis o ordonanță de urgență al cărei obiect de reglementare îl reprezintă norme de executare a Legii nr. 119/2010, contrar dispozițiilor constituționale prin care se arată că, în executarea legilor, Guvernul emite hotărâri. În același sens, arată că anexa Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 stabilește metodologia de calcul a modului de recalculare a pensiei, în executarea dispozițiilor Legii nr. 119/2010. În concluzie, solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul Ministerului Public arată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 detaliază procedura de recalculare și se alătură dispozițiilor de principiu stabilite prin Legea nr. 119/2010. De asemenea, arată că, având în vedere considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 871/2010 și nr. 873/2010, nu poate fi reținută încălcarea prevederilor art. 44 din Constituție. Prin urmare, pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 octombrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 1.170/33/2011, **Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.**

Excepția a fost ridicată de Veronica Avram, Victoria Balea, Elena Becze, Maria Cacio, Adrian Vasile Curt, Livia Dabu, Clara Dârjan, Ana Deneș, Ana Fărcaș, Dorina Laura Handrea, Gheorghe Kallo, Eva Emese Kertesz, Elena Kiss, Maria Leopold, Maria Livescu, Iuliu Lupșa, Maria Matei, Livia Silvia Mateiaș, Ioan Meșter, Maria Meșter, Lia Lucica Moise, Maria Moș, Lucia Mureșan, Livia Georgeta Nedelescu, Constantin Popovici, Anisia Reșiga, Ilie Rusu, Maria Rusu, Miron Sferle, Elisabeta Stana, Corneliana Suian, Lenuța Toda, Maria Todericiu, Marcela Turc, Felicia Vezetu, Silvia Bungaradean, Emilia Petean, Eugenia Panea și Maria Văidean cu prilejul soluționării unei acțiuni în contencios administrativ având ca obiect suspendarea unui act administrativ.

Prin Încheierea din 21 octombrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 865/64/2011, **Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011.**

Excepția a fost ridicată de Jako Ibolya cu prilejul soluționării unei cauze în contencios administrativ având ca obiect suspendarea executării unui act administrativ.

Prin Încheierea din 18 noiembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 11.297/86/2011, **Tribunalul Suceava — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011.**

Excepția a fost ridicată de Viorica Mariuc cu prilejul soluționării contestației formulate împotriva deciziei de pensionare.

Prin Încheierea din 6 decembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 5.146/85/2011, **Tribunalul Sibiu — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011.**

Excepția a fost ridicată de Aron Belășcu cu prilejul soluționării contestației formulate împotriva deciziei de pensionare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia formulează următoarele critici de neconstituționalitate:

1. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 a fost emisă cu încălcarea principiului separației puterilor în stat. Astfel,

acest act normativ abrogă Hotărârea Guvernului nr. 737/2010 privind metodologia de recalculare a categoriilor de pensii de serviciu prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, deși această hotărâre fusese suspendată, potrivit art. 14 și 15 din Legea nr. 554/2004, prin hotărâre judecătorească. Prin urmare, hotărârile judecătorești de suspendare sunt lipsite de efect, Guvernul intervenind pe cale legislativă asupra celor decise de puterea judecătorească.

În mod asemănător, o parte dintre autorii excepției arată că, pe cale judecătorească, au obținut anularea deciziilor de recalculare a pensiilor de serviciu, iar emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 a dus, în mod practic, la imposibilitatea punerii în aplicare a hotărârilor judecătorești amintite.

De asemenea, actul normativ criticat contravine principiului constituțional al separației puterilor în stat, întrucât reglementează norme de aplicare a unei legi, norme ce ar trebui instituite prin hotărâri ale Guvernului, iar nu pe calea ordonanțelor de Guvern.

2. Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 sunt contrare art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât încalcă normele de tehnică legislativă instituite de art. 57 din Legea nr. 24/2000. Astfel, art. 21 din anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 reglementează norme de natură derogatorie de la prevederile art. 149—151 din Legea nr. 263/2010.

3. Actul normativ criticat aduce atingere dreptului la un proces echitabil, deoarece lipsește de efect hotărârile judecătorești de suspendare a Hotărârii Guvernului nr. 737/2010 sau de anulare a deciziilor de recalculare a pensiilor de serviciu.

În plus, nu se mai poate vorbi de existența unui „just echilibru între părțile în proces” de vreme ce Guvernul, care este parte în proces, a reglementat situația juridică ce a dat naștere litigiilor privind dreptul la pensie.

De asemenea, este limitată posibilitatea justițiabililor de a se adresa direct instanțelor de contencios administrativ pentru soluționarea unor litigii care aveau ca obiect un drept legitim. Astfel, procedura de suspendare a unei ordonanțe de urgență este extrem de greoaie, în condițiile în care, după introducerea acțiunii în instanță este obligatorie efectuarea unui control de constituționalitate. În același timp, prin aprobarea de către lege a ordonanței de urgență, nu mai poate fi exercitată acțiunea în contencios administrativ în temeiul art. 9 din Legea nr. 554/2004.

4. Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 sunt contrare și prevederilor constituționale și celor internaționale privind protecția dreptului de proprietate. În acest sens, arată că dreptul la pensie constituie un „*bun*” în sensul art. 1 din Primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar diminuarea drepturilor la pensie stabilite inițial în baza legislației naționale aduce atingere dreptului de proprietate privată, impunând o sarcină excesivă și disproporționată, fără a menține un just echilibru între interesul general și imperativele protecției drepturilor fundamentale ale omului.

5. Restrângerea drepturilor fundamentale ce se realizează prin dispozițiile de lege criticate este contrară prevederilor art. 53 din Constituție, întrucât nu are un caracter temporar, nu este justificată de niciuna dintre situațiile menționate de textul constituțional care permit o astfel de restrângere și aduce atingere înseși substanței dreptului la pensie, prin diminuarea semnificativă a cuantumului acesteia.

6. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 a fost emisă cu încălcarea art. 115 alin. (4) din Constituție, întrucât nu au existat situații urgente a căror reglementare să nu poată fi amânată. Astfel, Guvernul nu a îndepărtat prin dispozițiile ordonanței de urgență aspectele privind încălcarea dreptului de proprietate și retroactivitate constatate de instanțele de judecată în analiza Hotărârii Guvernului nr. 737/2010. Din contră, au fost instituite dispoziții identice acestei hotărâri a Guvernului.

7. Actul normativ criticat aduce atingere și prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție, întrucât afectează drepturi fundamentale ale persoanei. În acest sens, arată că drepturile patrimoniale obținute pe cale judecătorească au fost afectate prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011.

Curtea de Apel Cluj — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal consideră că textele de lege criticate nu aduc atingere dispozițiilor constituționale invocate de autorii excepției. În acest sens, arată că, în temeiul delegării legislative, Guvernul poate emite ordonanțe de urgență care au putere de lege și, prin urmare, acestea pot conține norme de reglementare primară inclusiv în domeniul pensiilor care urmează să producă efecte de la data intrării în vigoare, fără a interfera prin aceasta în activitatea instanțelor de judecată. De asemenea, nu este încălcat nici accesul liber la justiție, de vreme ce art. 9 din Legea nr. 554/2004 permite în mod expres invocarea neconstituționalității ordonanțelor de Guvern și dreptul de a solicita instanței de contencios administrativ acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate sau alte remedii adecvate situației concrete în care se află persoanele interesate. Totodată, consideră că nu sunt înfrânte nici prevederile art. 115 alin. (4) și (6) din Constituție, întrucât emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 a fost justificată de existența unei situații extraordinare, menționate de altfel în preambulul actului normativ. În sfârșit, arată că dispozițiile de lege criticate nu contravin prevederilor art. 44 și art. 53 din Constituție, întrucât suprimarea pe viitor a acelei componente a pensiei de serviciu care nu are ca temei contribuția la sistemul asigurărilor sociale ține de politica statului, această componentă nefiind un aspect al dreptului constituțional la pensie.

Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal arată că aspectele expuse în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 nu menționează și nu conturează situația extraordinară care a impus instituirea unei proceduri de revizuire a pensiilor prevăzute de art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010, mai ales în condițiile în care dispozițiile acestei legi speciale privind recalcularea pensiilor nu au fost abrogate. De asemenea, prevederile actului normativ criticat contravin art. 53 alin. (1) din Constituție, întrucât restrângerea dreptului la pensie dobândit în baza unei legi și care se bucură de protecția art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu este justificată de situațiile prevăzute de textul constituțional amintit.

Tribunalul Suceava — Secția civilă consideră că dispozițiile actului normativ criticat aduc atingere art. 53, art. 115 alin. (4) și (6) din Constituție pentru motivele arătate de autorii excepției.

Tribunalul Sibiu — Secția I civilă consideră că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece încalcă art. 1 alin. (4) și (5) din Constituție. Astfel, arată că, prin stabilirea termenului de revizuire a pensiilor recalculate de la data intrării în vigoare a actului normativ criticat, persoana în favoarea căreia s-a recalculat pensia este lipsită de dreptul de a ataca decizia de recalculare emisă în temeiul Legii nr. 119/2010. Deoarece, în acest mod, pensia recalculată reprezintă baza de calcul a revizuirii, persoanei beneficiare a pensiei recalculate nu i se permite accesul la justiție și prin aceasta se încalcă dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. De asemenea, emiterea de către executiv, chiar și în condițiile delegării legislative, a unui act normativ ce ține de atributul constituțional al legislativului reprezintă o încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Constituție.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că motivele de neconstituționalitate intrinsecă invocate de autorii excepției privesc, în realitate, măsuri dispuse prin Legea nr. 119/2010, asupra cărora Curtea

Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 871/2010 și Decizia nr. 1.237/2010. Referitor la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, arată că emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 a avut loc în contextul existenței unei situații extraordinare expuse în preambulul acestui act normativ. Astfel, lipsa identificării documentelor necesare dovedirii în totalitate a veniturilor în cadrul procesului de recalculare, impactul negativ al acestei situații asupra valorificării dreptului la pensie al beneficiarilor Legii nr. 119/2010 prevăzuți la art. 1 lit. c)—h), necesitatea stabilirii unei etapizări a procesului de revizuire a cuantumului pensiilor, cu respectarea principiului contributivității, în scopul de a nu sancționa persoanele care, fără a avea vreo culpă, nu au reușit în intervalul inițial pus la dispoziție de legiuitor prin Legea nr. 119/2010 să identifice documentele doveditoare ale veniturilor realizate pe parcursul întregii cariere, relevă situația deosebită creată ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 119/2010, respectiv conversia sistemului de pensii speciale în pensii bazate în exclusivitate pe principiul contributivității.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile actului normativ criticat sunt constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele de vedere solicitate asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 30 iunie 2011.

Autorii excepției consideră că prevederile actului normativ criticat sunt contrare următoarelor texte din Constituție: art. 1 alin. (4) și (5) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat și obligația de respectare a Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 21 referitor la accesul liber la justiție, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, art. 73 alin. (1) referitor la atribuțiile Parlamentului, art. 108 alin. (1) și (2) privind atribuțiile Guvernului și art. 115 alin. (4) și (6) referitor la condițiile emiterii și domeniul de reglementare ale ordonanțelor de urgență. De asemenea, consideră că sunt încălcate dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la procesul echitabil, și cele ale art. 1 din Primul Protocol adițional la convenția amintită privind proprietatea.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autorii acesteia formulează atât critici de neconstituționalitate extrinsecă a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011, cât și critici de constituționalitate intrinsecă.

I. Cât privește criticile de neconstituționalitate extrinsecă, Curtea reține că acestea privesc contrarietatea dintre Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 și dispozițiile art. 1 alin. (4), art. 73 alin. (1), art. 108 alin. (1) și (2) și cele ale art. 115 alin. (4) din Constituție.

I.1. Astfel, o primă critică se referă la faptul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 reglementează norme de aplicare a Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010. Or, autorii excepției arată că astfel de norme se stabilesc prin hotărâri de Guvern, iar nu prin acte legislative precum ordonanțele de Guvern ori legile.

Față de această critică, Curtea reține că Legea nr. 119/2010 a reglementat transformarea pensiilor de serviciu în pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000. O atare operațiune a impus recalcularea pensiilor de serviciu după principiile contributivității și renunțarea la componenta necontributivă a acestor pensii. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 are în vedere o nouă procedură de recalculare a pensiilor, distinctă și ulterioară celei realizate prin Legea nr. 119/2010, fără a afecta cuantumul pensiilor convenit în urma recalculării în baza metodologiei reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2010. În acest sens sunt dispozițiile art. 3 din ordonanța de urgență criticată, potrivit cărora: „*Plata drepturilor restante, constând în diferența dintre cuantumul convenit al pensiei rezultat în urma recalculării și cel obținut în urma revizuirii, pentru perioada de la data de 1 septembrie 2010 și până la data revizuirii potrivit prezentei ordonanțe de urgență, se va realiza în termenele prevăzute la art. 1 alin. (1), (4) și (5), după caz.*”

Prin urmare, dacă Legea nr. 119/2010 constituie reglementarea de drept substanțial prin care pensiile de serviciu au fost transformate în pensii contributive, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 reprezintă prevederea legală de natură procedurală prin care statul reglementează procedura recalculării pensiilor și modul de calcul al drepturilor de pensie, ținând cont de specificul situațiilor categoriilor socioprofessionale în cauză.

În consecință, având în vedere cele de mai sus, precum și faptul că reglementarea criticată constituie o aplicare particulară a prevederilor legale ce vizează pensia de drept, precum Legea nr. 19/2000 sau Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, Curtea nu poate reține susținerea conform căreia materia reflectată în actul normativ criticat ar ține de domeniul legislației secundare. De altfel, și aceste legi conțin prevederi tehnice care pun în aplicare principiile care stau la baza modulului de calcul al pensiilor.

I.2. Referitor la critica privind încălcarea dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituție, autorii excepției arată că emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 nu este justificată de existența unei stări de urgență.

Curtea, în jurisprudența sa, a statuat în mod constant că situațiile extraordinare exprimă un grad mare de abatere de la obișnuit sau comun, aspect întărit și prin adăugarea sintagmei „a căror reglementare nu poate fi amânată” (Decizia nr. 255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005, Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010).

Curtea a mai arătat, prin Decizia nr. 1.008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 23 iulie 2009, că pentru îndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 115 alin. (4) din Constituție este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public. Totodată, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007, Curtea Constituțională a statuat că „Urgența reglementării nu echivalează cu existența situației extraordinare, reglementarea operativă putându-se realiza și pe calea procedurii obișnuite de legiferare”.

Raportând aceste criterii de analiză la cauza prezentă, Curtea constată că, în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011, existența unei situații extraordinare este motivată de Guvern prin trei elemente interdependente, consecințe ale intrării în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 119/2010, și anume: lipsa identificării documentelor necesare dovedirii în totalitate a veniturilor în cadrul procesului de recalculare,

impactul negativ al acestei situații asupra valorificării dreptului la pensie al beneficiarilor acestei legi, precum și necesitatea stabilirii unei etapizări a procesului de revizuire a cuantumului pensiilor, cu respectarea principiului contributivității și egalității, în scopul stabilirii în mod just și echitabil a drepturilor de pensie, astfel încât persoanele îndreptățite să aibă posibilitatea să identifice și să depună la casele teritoriale de pensii toate documentele doveditoare ale veniturilor realizate pe parcursul întregii activități profesionale.

Prin urmare, având în vedere împrejurarea că, prin aplicarea metodologiei de recalculare a categoriilor de pensii de serviciu instituite prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2010, emisă în aplicarea Legii nr. 119/2010, în practică, s-a ajuns la emiterea unor decizii de stabilire a cuantumului pensiilor neconforme cu situația veniturilor realizate pe parcursul vieții profesionale a destinatarilor măsurilor de recalculare, precum și faptul că era necesară remedierea acestei situații într-un termen cât mai scurt, pentru a se asigura valorificarea în mod just și în conformitate cu principiul contributivității a drepturilor de pensie a unor largi categorii socioprofessionale, Curtea constată că această împrejurare avea natura unei situații extraordinare.

Cât privește condiția ca situația extraordinară să impună, totodată, o intervenție legislativă urgentă, Curtea constată că adoptarea măsurilor în cauză printr-o ordonanță de urgență a fost modalitatea cea mai rapidă și eficientă pentru a pune la adăpost drepturile constituționale ocrotite prin art. 47 din Constituție și pentru a evita încălcarea lor. (În același sens este și Decizia nr. 919 din 6 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 15 iulie 2011.)

II. Cât privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă, Curtea reține următoarele:

II.1. Referitor la critica de neconstituționalitate vizând încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Constituție, de această dată însă din perspectiva intrinsecă, a conținutului normativ, autorii excepției arată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 lipsesc de efect juridic hotărârile judecătorești pronunțate cu prilejul recalculării pensiilor în temeiul Legii nr. 119/2010.

Curtea constată că autorii excepției au în vedere hotărârile judecătorești pronunțate în legătură cu aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 737/2010, în special acelea care au avut ca efect blocarea aplicării acestui act normativ, prin anularea sa.

Or, Curtea observă că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 nu fac trimitere și nici nu urmăresc anularea ori lipsirea de efect a hotărârilor judecătorești amintite. Acestea își păstrează valabilitatea cât privește aplicarea Legii nr. 119/2010, așa cum a fost reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 737/2010.

Actul normativ criticat instituie însă o nouă procedură administrativă de calcul al pensiei, ce trebuie văzută ca o etapă distinctă, ulterioară recalculării. Deși au vizat, în esență, același obiectiv, respectiv recalcularea pensiilor de serviciu conform principiului contributivității, Hotărârea Guvernului nr. 737/2010 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 sunt acte normative distincte, procedurile instituite fiind, de asemenea, separate și succesive.

Prin urmare, Curtea apreciază că Guvernul nu a intervenit pe cale legislativă pentru lipsirea de efect a unor hotărâri judecătorești, ci a instituit o nouă procedură ce a urmărit stabilirea cât mai echitabilă și justă a pensiilor persoanelor menționate în dispozițiile art. 1 lit. c)–h) din Legea nr. 119/2010.

II.2. Curtea apreciază că cele reținute mai sus răspund și criticilor referitoare la încălcarea dreptului la un proces echitabil, din perspectiva lipsirii de efect a unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, precum și a celor vizând încălcarea egalității părților în proces. În legătură cu acest din urmă principiu, se impune a fi menționat și faptul că vizează egalitatea de arme procesuale de care se bucură părțile adverse într-un litigiu. Or, emiterea unui act normativ de către Guvern, ulterior pronunțării de către instanța de judecată asupra aceluși litigiu, nu

poate fi privită ca un astfel de mijloc de apărare, cu atât mai mult cu cât nu se urmărește anularea drepturilor obținute în urma recalculării, așa cum de altfel reiese din conținutul art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011.

Cât privește susținerea autorilor excepției potrivit căreia dispozițiile actului normativ criticat ar limita accesul justițiabililor la instanțele de judecată, Curtea constată că aceasta este lipsită de temei, de vreme ce prevederile art. 21 din Metodologia de calcul privind revizuirea pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, anexă la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 prevede că „(1) *Împotriva deciziilor de pensie revizuite se poate introduce contestație, în termen de 30 de zile de la comunicare, la tribunalul în a cărui rază teritorială își are domiciliul reclamantul.*

(2) *La contestarea deciziilor de pensie revizuite potrivit prezentei metodologii sunt aplicabile dispozițiile privind jurisdicția asigurărilor sociale prevăzute la art. 152—157 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare.*”

Faptul că procedura de soluționare a unei excepții de neconstituționalitate ar putea fi mai greoaie decât atacarea unui act administrativ, ori că, odată aprobată prin lege, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 nu ar mai putea fi supusă controlului de constituționalitate nu reprezintă aspecte relevante din punctul de vedere al aprecierii constituționalității actului normativ criticat. De altfel, așa cum Curtea Constituțională a arătat prin Decizia nr. 764 din 31 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 5 ianuarie 2007, „excepția de neconstituționalitate nu poate forma obiectul unei acțiuni principale nici în fața instanței de judecată sau de arbitraj, unde constituie întotdeauna un mijloc de apărare într-un litigiu în curs de soluționare, și nici în fața Curții Constituționale”.

II.3. Referitor la critica de neconstituționalitate vizând încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că autorii excepției critică, în realitate, existența unei derogări a dispozițiilor art. 21 din Metodologia privind revizuirea pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010, anexă la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011, față de prevederile art. 149—151 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, iar nu față de înseși dispozițiile ordonanței. Or, prevederile art. 57 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, urmăresc circumscrierea dispozițiilor cuprinse în anexele unui act normativ la temeiul-cadru din acest act, iar nu la dispozițiile altor acte normative.

II.4. Cât privește criticile de neconstituționalitate raportate la dispozițiile art. 44, 53 și art. 115 alin. (6) din Constituție, precum și la dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea dreptului omului și a libertăților fundamentale, Curtea constată că toate acestea pornesc de la premisa încălcării dreptului la pensie, văzut din perspectiva unui „*bun*”.

Față de critici asemănătoare celor arătate, Curtea constată că s-a mai pronunțat cu prilejul controlului *a priori* asupra Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.

Astfel, prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, ale cărei considerente de principiu sunt valabile și în prezenta cauză, Curtea a statuat, cu privire la regimul special al pensiilor de serviciu, că acestea sunt compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială. Partea contributivă a pensiei de serviciu se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, pe când partea care depășește acest quantum se suportă din bugetul de stat. S-a arătat, de asemenea, că acordarea acestui supliment a urmărit

instituirea unui regim special, compensatoriu pentru anumite categorii socioprofesionale supuse unui statut special. Această compensație, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia. Prin urmare, partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de „*bun*”, ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația expropriării.

În ceea ce privește invocarea încălcării art. 53 din Legea fundamentală, prin aceeași decizie, Curtea a statuat că invocarea acestor dispoziții constituționale este lipsită de relevanță, întrucât dreptul la pensie este reglementat în sistemul general de pensionare, neexistând un drept constituțional la pensie specială, deci la suplimentul financiar acordat de stat.

De asemenea, în prezenta cauză, Curtea constată că este neîntemeiată și susținerea autorilor excepției referitoare la faptul că dreptul la pensie are natura unei creanțe asupra statului, garantată de dispozițiile art. 44 alin. (1) din Legea fundamentală.

Dimpotrivă, contrar acestor susțineri, așa cum a statuat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 861 din 28 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 22 ianuarie 2007, ale cărei considerente de principiu sunt valabile și în prezenta cauză, sumele plătite cu titlu de contribuție la asigurările sociale nu reprezintă un depozit la termen și, prin urmare, nu pot da naștere vreunui drept de creanță asupra statului sau a fondurilor de asigurări sociale.

Întrucât criticile de neconstituționalitate din prezenta cauză privesc aspecte similare cu cele relevate în jurisprudența Curții și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței acesteia, considerentele și soluțiile deciziilor menționate își păstrează valabilitatea.

De altfel, un argument suplimentar în sensul convenționalității măsurii de diminuare a pensiilor de serviciu îl constituie și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 7 februarie 2012, pronunțată în cauzele conexe nr. 45.312/11, nr. 45.581/11, nr. 45.583/11, 45.587/11 și nr. 45.588/11 — *Ana Maria Frimu, Judita Vilma Timár, Edita Tankó, Márta Molnár și Lucia Ghețu împotriva României*, prin care s-a constatat că măsura de transformare a pensiilor de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești în pensii contributive, în temeiul Legii nr. 119/2010, este conformă prevederilor art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, coroborat cu art. 14 din aceeași Convenție, chiar dacă acest lucru a însemnat o scădere cu 70% a cuantumului pensiilor. Prin decizia menționată, Curtea de la Strasbourg a preluat, astfel, raționamentul Curții Constituționale, statuând că măsura de reducere a pensiilor de serviciu este prevăzută de lege (paragrafele 18 și 42) și constituie o modalitate de a echilibra bugetul și de a corecta diferențele existente între sistemele de pensie, iar aceste motive nu pot fi considerate drept nerezonabile sau disproporționate (paragraful 44).

Pentru considerentele arătate, Curtea apreciază că sunt lipsite de temei și criticile de neconstituționalitate raportate la prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Veronica Avram, Victoria Balea, Elena Becze, Maria Cacio, Adrian Vasile Curt, Livia Dabu, Clara Dârjan, Ana Deneș, Ana Fărcaș, Dorina Laura Handrea, Gheorghe Kallo, Eva Emese Kertesz, Elena Kiss, Maria Leopold, Maria Livescu, Iuliu Lupșa, Maria Matei, Livia Silvia Mateiaș, Ioan Meșter, Maria Meșter, Lia Lucica Moise, Maria Moș, Lucia Mureșan, Livia Georgeta Nedelescu, Constantin Popovici, Anisia Resiga, Ilie Rusu, Maria Rusu, Miron Sferle, Elisabeta Stana, Cornelia Suian, Lenuța Toda, Maria Todericiu, Marcela Turc, Felicia Vezetu, Silvia Bungaradean, Emilia Petean, Eugenia Panea și Maria Văidean în Dosarul nr. 1.170/33/2011 al Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de Jako Ibolya în Dosarul nr. 865/64/2011 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal, de Viorica Mariuc în Dosarul nr. 11.297/86/2011 al Tribunalului Suceava — Secția civilă și de Aron Belășcu în Dosarul nr. 5.146/85/2011 al Tribunalului Sibiu — Secția I civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 martie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 312

din 29 martie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil, excepție ridicată de George Dumitru Gavriloaie în Dosarul nr. 7.979/112/2010 al Tribunalului Bistrița-Năsăud — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 419D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind inadmisibilă.

În acest sens arată că, prin modul în care a fost formulată, excepția nu îndeplinește exigențele art. 10 alin. (2) din Legea

nr. 47/1992, potrivit căruia sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 17 martie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 7.979/112/2010, **Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil**, excepție ridicată de George Dumitru Gavriloaie într-o cauză având ca obiect pretenții.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție privind egalitatea în drepturi, accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil, categoriile de persoane care nu au drept de vot, dreptul la muncă, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și apărarea țării, fără a explica în concret în ce constă pretinsa contrarietate dintre prevederile legale criticate și normele fundamentale invocate.

Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția civilă consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că prevederile legale criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate, revenind instanței judecătorești sarcina de a verifica în concret întrunirea condițiilor

angajării răspunderii civile delictuale și întinderea acesteia. De altfel, instanța apreciază că normele constituționale invocate „nu sunt relevante pentru soluționarea excepției și nu au incidență cu obiectul cauzei care se conturează în spațiul răspunderii civile delictuale.”

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil, care au următorul conținut:

— Art. 998: „Orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara.”;

— Art. 999: „Omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar și de acela ce a cauzat prin neglijența sau prin imprudența sa.”;

— Art. 1073: „Creditorul are dreptul de a dobândi îndeplinirea exactă a obligației și în caz contrar are dreptul la dezdăunare.”;

— Art. 1075: „Orice obligație de a face sau de a nu face se schimbă în dezdăunări, în caz de neexecutare din partea debitorului.”;

— Art. 1094: „Obligația de a face nu se poate achita de altă persoană în contra voinței creditorului, când acesta are interes ca debitorul chiar s-o îndeplinească.”;

— Art. 1096: „Plata trebuie să se facă creditorului sau împuternicitului său, sau aceuia ce este autorizat de justiție sau de lege a primi pentru dânsul.”

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil, excepție ridicată de George Dumitru Gavrioloaie în Dosarul nr. 7.979/112/2010 al Tribunalului Bistrița-Năsăud — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 29 martie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

Plata dată aceluia ce n-are împuternicire de a primi pentru creditor, este valabilă, dacă acest din urmă o ratifică sau profită de dânsa.”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1), (2) și (3) privind egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (1), (2) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil, art. 36 alin. (2) privind categoriile de persoane care nu au drept de vot, art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă, art. 52 alin. (1) și (3) privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și art. 55 privind apărarea țării.

Curtea constată că textele de lege criticate au fost abrogate prin art. 230 lit. a) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011. Cu toate acestea, prevederile art. 998, 999, 1073, 1075, 1094 și 1096 din Codul civil continuă să își producă efectele juridice în cauza concretă dedusă judecării, astfel încât, potrivit Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a examina excepția de neconstituționalitate a prevederilor de lege cu care a fost sesizată, potrivit principiului *tempus regit actum*.

Examinând excepția, Curtea constată că autorul excepției își rezumă critica la simpla enumerare a anumitor dispoziții din Constituția României, fără a explica în concret în ce constă pretinsa neconstituționalitate a prevederile legale criticate.

Potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate și, ca atare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește invocarea unor texte constituționale pretins încălcate și a unor motive de neconstituționalitate.

În acest sens, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că excepția de neconstituționalitate trebuie să îndeplinească anumite exigențe de ordin structural, printre care și aceea de a motiva, în concret, în ce constă pretinsa contrariedade a textului legal dedus controlului de constituționalitate cu normele constituționale invocate, întrucât altfel, acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil în raport cu dispozițiile art. 146 din Constituție. (A se vedea, Decizia nr. 1.159 din 15 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 808 din 16 noiembrie 2011).

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 313

din 29 martie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 și 1073 din Codul civil

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 și 1073 din Codul civil, excepție ridicată de Societatea Comercială „Maz Truck & Bus” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 37.654/3/2009 al Tribunalului București — Secția a VI-a comercială și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 479D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul Curții Constituționale nr. 497D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 din Codul civil, excepție ridicată de Niculina Mihăilescu în Dosarul nr. 22.136/299/2010 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor nr. 479D/2011 și nr. 497D/2011.

Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea acestor cauze.

Curtea, în temeiul art. 14 și al art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea Dosarului nr. 497D/2011 la Dosarul nr. 479D/2011, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Încheierea din 27 mai 2010, pronunțată în Dosarul nr. 37.654/3/2009 al Tribunalului București — Secția a VI-a comercială, și Încheierea din 10 februarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 22.136/299/2010 al Judecătoriei Sectorului 1 București, **Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 și 1073 din Codul civil**. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Maz Truck & Bus” — S.R.L. din București și Niculina Mihăilescu în cauze având ca obiect pretenții.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile de lege criticate asimilează legii contractele civile, sub aspectul efectelor pe care acestea le produc între părți. Astfel, prevederile art. 969 și 1073 din Codul civil sunt neconstituționale, întrucât permit ca persoanele private să încheie convenții cu putere de lege, voința

legiitorului putând fi înfrântă prin simplul acord de voință al părților contractante. Totodată, textele de lege criticate contravin principiului consensualismului și al libertății contractuale, deoarece constrâng participanții din cadrul unor raporturi juridice civile să-și asume obligații la care nu au consimțit în mod liber.

Tribunalul București — Secția a VI-a comercială și Judecătoria Sectorului 1 București consideră că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 și 1073 din Codul civil este neîntemeiată. În acest sens, arată că textele de lege criticate nu numai că nu contravin normelor constituționale invocate, ci, dimpotrivă, constituie expresia aplicării principiului constituțional al respectării dreptului părților la un proces echitabil și la apărare și rezultatul voinței părților contractante, exercitate în limitele legii, aceasta pentru că părțile se bucură de protecția egală în fața legii, fără discriminare.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 969 și 1073 din Codul civil, care au următorul cuprins:

— Art. 969: „*Convențiile legal făcute au putere de lege între părțile contractante.*

Ele se pot revoca prin consimțământul mutual sau din cauze autorizate de lege.”;

— Art. 1073: „*Creditorul are dreptul de a dobândi îndeplinirea exactă a obligației, și în caz contrar are dreptul la dezdăunare.*”

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, art. 44 alin. (2) privind căroră proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 alin. (1) referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 61 privind rolul și structura Parlamentului.

Ulterior sesizării Curții, prin art. 230 lit. a) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, a fost abrogat vechiul Codul civil, și, deci, și prevederile art. 969 și 1073, însă soluția legislativă conținută în aceste articole a fost preluată, în esență, în noul act normativ, în cuprinsul art. 1.270 și, respectiv, în art. 1.530.

Având în vedere că textele legale criticate își produc în continuare efectele față de autorii excepției de neconstituționalitate, în cauzele concrete deduse judecării, Curtea va analiza constituționalitatea prevederilor cu care a fost sesizată, potrivit principiului *tempus regit actum*. (În acest sens, este Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011.)

Examinând excepția, Curtea constată că prevederile de lege criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare.

În acest sens, sunt, de exemplu, Decizia nr. 1.121 din 8 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 703 din 5 octombrie 2011, Decizia nr. 461 din 12 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 31 mai 2011, sau Decizia nr. 1.125 din 23 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 703 din 21 octombrie 2010, prin care instanța de contencios a constatat că prevederile art. 969 și 1073 din Codul civil nu contravin normelor constituționale invocate.

Prin aceste decizii, Curtea a constatat că art. 969 din vechiul Cod civil consacră principiul forței obligatorii a convențiilor civile „*pacta sunt servanda*”, iar art. 1.073, care face parte din titlul III cap. VII intitulat „*Despre efectele obligațiilor*”, stabilește regula

de principiu privind efectul general al obligațiilor, și anume dreptul creditorului de a urmări și a obține de la debitor îndeplinirea exactă a prestației la care s-a obligat sau de a cere despăgubiri în caz de neexecutare.

Totodată, Curtea a reținut că finalitatea textului art. 1073 din Codul civil constă în realizarea drepturilor legale ale creditorului, prin determinarea debitorului de a executa obligația la care este ținut în temeiul unui contract încheiat între aceștia, sub sancțiunea suportării unor despăgubiri. Încheierea unui contract fiind guvernată de principiul libertății contractuale, părțile pot să determine, prin voința lor, clauzele contractuale și efectele pe care acestea urmează să le producă.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, atât argumentarea cât și soluția reținute în deciziile menționate mai sus își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

Sușinerile autorilor excepției de neconstituționalitate, potrivit cărora voința legiuitorului poate fi înfrântă prin simplul acord de voință al părților, exprimat cu ocazia încheierii contractului, reprezintă aspecte care țin de modul de aplicare a prevederilor legale în cauză. Or, exercitarea controlului asupra activității de aplicare a normelor legale reprezintă atributul exclusiv al instanțelor judecătorești.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 969 și 1073 din Codul civil, excepție ridicată de Societatea Comercială „Maz Truck & Bus” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 37.654/3/2009 al Tribunalului București — Secția a VI-a comercială, precum și de Niculina Mihăilescu în Dosarul nr. 22.136/299/2010 al Judecătoriei Sectorului 1 București. Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 29 martie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 362

din 24 aprilie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1), art. 12 și art. 14 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

Acsinte Gaspar	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Iuliana Nedelcu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1), art. 12 și art. 14 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată de Maței Todica în Dosarul nr. 979/320/2010 al Judecătoriei Târgu Mureș și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 980D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune

concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 iunie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 979/320/2010, **Judecătoria Târgu Mureș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1), art. 12 și art. 14 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale**, excepție ridicată de Maftei Todica în dosarul de mai sus având ca obiect soluționarea unei cauze penale în care se fac cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunii de stopaj la bursă.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți* și art. 124 alin. (2) potrivit căruia justiția este unică, imparțială și egală pentru toți, deoarece art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 conține elemente de individualizare și circumstanțiere a pedepsei aplicate ce depășesc prevederile Codului penal. Totodată, textul face trimitere la aplicarea unei sancțiuni administrative care nu echivalează cu o sancțiune cu caracter administrativ prevăzută de Codul penal, aceasta din urmă fiind rezultatul înlocuirii unei pedepse penale cu o altă sancțiune ce se aseamănă cu sancțiunea administrativă doar prin finalitate, neatrăgând niciun fel de decăderi ori restrângeri ale drepturilor celui sancționat.

În ce privește critica referitoare la art. 14 din Legea nr. 241/2005, autorul excepției consideră că este neconstituțional, întrucât nu înțelege de ce mai este necesară intervenția organului de urmărire penală ori a instanței de judecată, câtă vreme organul competent să determine prin estimare sumele datorate bugetului general consolidat este organul fiscal.

Judecătoria Târgu Mureș opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 10 alin. (1), art. 12 și art. 14 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, care au următorul conținut:

— Art. 10 alin. (1): *„În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute de prezenta lege, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul ori inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu*

amendă. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 50.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se aplică o sancțiune administrativă, care se înregistrează în cazierul judiciar.”;

— Art. 12: *„Nu pot fi fondatori, administratori, directori sau reprezentanți legali ai societății comerciale, iar dacă au fost alese, sunt decăzute din drepturi, persoanele care au fost condamnate pentru infracțiunile prevăzute de prezenta lege.”;*

— Art. 14: *„În cazul în care, ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni, nu se pot stabili, pe baza evidențelor contribuabilului, sumele datorate bugetului general consolidat, acestea vor fi determinate de organul competent potrivit legii, prin estimare, în condițiile Codului de procedură fiscală.”*

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți* și art. 124 alin. (2) potrivit căruia justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în repetate rânduri, s-a pronunțat cu privire la constituționalitatea art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 în raport cu critici similare de neconstituționalitate. Astfel, prin deciziile nr. 802 din 3 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 1 august 2008, nr. 1.053 din 9 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 14 noiembrie 2008, nr. 1.084 din 8 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 6 octombrie 2009, și nr. 1.594 din 26 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 15 ianuarie 2010, Curtea a statuat că, în virtutea art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, legiuitorul este liber să aprecieze atât pericolul social în funcție de care urmează să stabilească natura juridică a faptei incriminate, cât și condițiile răspunderii juridice pentru această faptă. Principiul egalității în drepturi nu implică tratarea juridică uniformă a tuturor infracțiunilor, iar reglementarea unui regim sancționator în funcție de recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiunile săvârșite este expresia firească a principiului constituțional menționat, care impune ca la aceleași situații juridice să se aplice același regim, iar la situații juridice diferite tratamentul juridic să fie diferențiat. Prin urmare, și actul de înfăptuire a justiției urmează aceleași exigențe.

Întrucât până în prezent nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele deciziilor mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

Distinct de acestea, Curtea mai constată că beneficiile reducerii de pedeapsă ori de impunitate nu pot fi convertite în drepturi fundamentale, motiv pentru care sunt lăsate la libera apreciere a legiuitorului, dictată de rațiunile de politică penală impuse, la un anumit moment, de societate, sens în care nu se poate susține că s-au depășit limitele constituționale stabilite de art. 53 referitor la împrejurările restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Faptul că dispozițiile legale criticate stabilesc un regim sancționator diferit în funcție de atitudinea procesuală concretă a persoanelor cercetate nu poate conduce la concluzia că justiția nu ar fi unică, egală și imparțială pentru toți, judecătorul, în limitele acestor principii, procedând la individualizarea regimului sancționator potrivit criteriilor obiective puse la dispoziție de lege. În mod similar, tot legea este cea care instituie o serie de incapacități sau interdicții care au legătură cu fapta penală săvârșită și care, în ultimă instanță, decurg din împrejurarea că societatea consideră că o persoană condamnată definitiv pentru anumite infracțiuni nu este demnă să îndeplinească anumite funcții sau să desfășoare anumite activități.

Cât privește critica referitoare la art. 14 din Legea nr. 241/2005, Curtea constată că și aceasta este neîntemeiată, deoarece organul fiscal la care se face trimitere nu devine organ de cercetare penală ori instanță de judecată, nefiind parte a justiției în accepțiunea art. 124 și 126 din Constituție. Acesta nu

face altceva decât să estimeze cuantumul unui prejudiciu, pentru ca, în final, tot instanței de judecată să îi revină rolul de a înfăptui actul de justiție și de a aprecia dacă există prejudiciu, care este întinderea acestuia, modul de producere, persoana vinovată etc.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1), art. 12 și art. 14 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată de Maftei Todica în Dosarul nr. 979/320/2010 al Judecătoriei Târgu Mureș.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 24 aprilie 2012.

PREȘEDINTE,
ACSINTE GASPAR

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 393

din 26 aprilie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 alin. 3, art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă

Petre Lăzăroiu	— președinte
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274, art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Holospațiu” — S.R.L. din Târgu Mureș în Dosarul nr. 3.992/328/2009 al Judecătoriei Turda și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.442D/2011.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată și de menținere a practicii Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 iulie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 3.992/328/2009, **Judecătoria Turda a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274, art. 404¹ și art. 404² din Codul de**

procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Holospațiu” — S.R.L. din Târgu Mureș, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile art. 274 alin. 3 din Codul de procedură civilă creează discriminare între avocați, ale căror onorarii pot fi modificate de către instanță, și experți, a căror plată nu este supusă unei astfel de modificări, potrivit dispozițiilor alin. 2 al aceluiași art. 274. Se arată, totodată, că textele criticate îngăduiesc dreptul la apărare, determinând justițiabilii să își aleagă apărătorii în funcție de onorariile practicate și nu în funcție de pregătirea profesională a acestora, fiind îngăduit, în acest fel, și liberul acces la justiție. Cu privire la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă, se susține că acestea încalcă dispozițiile constituționale invocate, întrucât permit întoarcerea executării silită în toate cazurile în care se desființează titlul executoriu sau însăși executarea silită, nefăcând nicio distincție în privința dobânditorilor de bună-credință.

Judecătoria Turda apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată, astfel, că prevederile art. 274 din Codul de procedură civilă nu pun în discuție dreptul la apărare al părților, ci consacră dreptul instanței de a modifica, motivat, onorariile avocaților, cu prilejul stabilirii cheltuielilor de judecată, onorarii ce trebuie să fie proporționale cu volumul de muncă depusă și cu complexitatea muncii. Referitor la pretinsa neconstituționalitate a dispozițiilor art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă, instanța opinează că acestea nu încalcă accesul liber la justiție și nici principiul garantării proprietății private, întrucât reglementează întoarcerea executării silită doar în cazurile în care a fost desființat titlul executoriu sau însăși executarea silită, desființare

dispusă de instanța de judecată, în urma examinării temeiniciei și legalității lor, tot instanța fiind în măsură să stabilească dacă cel care o solicită este ori nu îndreptățit să obțină restituirea bunului sau a valorii asupra căreia a purtat executarea.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului arată că textele criticate sunt constituționale. Se susține, în acest sens, că prevederile art. 274 din Codul de procedură civilă nu sunt de natură a aduce atingere dreptului părților de a fi asistate, în tot cursul procesului civil, de un avocat numit sau ales din oficiu, și că ele nu creează discriminare între avocați și experți, reglementarea diferită a onorariilor convenite celor două categorii de liberi profesioniști fiind determinată de regimul diferit al acestora — în timp ce experții sunt numiți de instanța de judecată și remunerați cu un onorariu fixat provizoriu de către aceasta la data numirii lor, avocații sunt remunerați cu un onorariu stabilit de comun acord între ei și persoanele reprezentate sau asistate. Se arată, de asemenea, că dispozițiile art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă nu încalcă principiile constituționale invocate de autorul excepției, întrucât ele se aplică tuturor persoanelor aflate în situațiile prevăzute de ipotezele normelor criticate, numai în cazurile în care instanța desființează titlurile executorii sau executarea silită, în urma examinării temeiniciei și legalității lor. Se susține, totodată, că procedura executării silite oferă suficiente garanții în vederea protecției dreptului de proprietate, iar dreptul la întoarcerea executării, în urma desființării titlului executoriu sau a executării silite, este consecința aplicării de către legiuitor a principiului restabilirii situației anterioare.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 274, art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă. Din analiza notelor scrise ale autorului excepției, Curtea constată că, în realitate, acesta critică dispozițiile art. 274 alin. 3, art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă, texte asupra cărora instanța constituțională urmează a se pronunța. Acestea au următorul cuprins:

— Art. 274 alin. 3: „*Judecătorii au însă dreptul să mărească sau să micșoreze onorariile avocaților, potrivit cu cele prevăzute în tabloul onorariilor minimale, ori de câte ori vor constata motivat că sunt nepotrivite de mici sau de mari, față de valoarea pricinii sau munca îndeplinită de avocat.*”;

— Art. 404¹: „*În toate cazurile în care se desființează titlul executoriu sau însăși executarea silită, cel interesat are dreptul la întoarcerea executării, prin restabilirea situației anterioare acesteia.*

Bunurile asupra cărora s-a făcut executarea se vor restitui celui îndreptățit.

În cazul în care executarea silită s-a făcut prin vânzarea unor bunuri mobile, întoarcerea executării se va face prin restituirea de către creditor a sumei rezultate din vânzare, actualizată în

funcție de rata inflației, cu excepția situației când își găsește aplicare art. 449.”;

— Art. 404²: „*În cazul în care instanța judecătorească a desființat titlul executoriu sau actele de executare, la cererea celui interesat, va dispune, prin aceeași hotărâre, și asupra restabilirii situației anterioare executării.*

Dacă instanța care a desființat hotărârea executată a dispus rejudecarea în fond a procesului și nu a luat măsura restabilirii situației anterioare executării, această măsură se va putea dispune de instanța care rejudecă fondul.

Dacă nu s-a dispus restabilirea situației anterioare executării în condițiile alin. 1 și 2, cel îndreptățit o va putea cere instanței judecătorești competente potrivit legii.”.

Se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) cu privire la egalitatea în drepturi, ale art. 21 — *Accesul liber la justiție*, ale art. 24 alin. (2) referitor la dreptul la apărare și ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 274 alin. 3 din Codul de procedură civilă prin numeroase decizii, dintre care Decizia nr. 1.586 din 13 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 11 ianuarie 2012, Decizia nr. 1.444 din 3 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 12 decembrie 2011, și Decizia nr. 1.427 din 25 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 12 decembrie 2011, prin care a reținut că judecătorii au dreptul să mărească sau să micșoreze onorariile avocaților, potrivit cu cele prevăzute în tabloul onorariilor minimale, ori de câte ori vor constata motivat că sunt nepotrivit de mici sau de mari față de valoarea pricinii ori munca îndeplinită de avocat.

De asemenea, prin Decizia nr. 728 din 7 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 12 iunie 2009, Decizia nr. 401 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 20 septembrie 2005, Decizia nr. 493 din 29 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 456 din 5 iulie 2007, și Decizia nr. 313 din 3 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 8 aprilie 2009, a stabilit constituționalitatea dispozițiilor art. 274 alin. 3 din Codul de procedură civilă, în raport cu o critică identică de neconstituționalitate. Cu acele ocazii, Curtea a reținut că prerogativa instanței de a cenzura, cu prilejul stabilirii cheltuielilor de judecată, cuantumul onorariului avocațial convenit, prin prisma proporționalității sale cu amplitudinea și complexitatea activității depuse, este cu atât mai necesară cu cât respectivul onorariu, convertit în cheltuieli de judecată, urmează a fi suportat de partea potrivnică, dacă a căzut în pretenții, ceea ce presupune în mod necesar ca acesta să îi fie opozabil. Or, opozabilitatea sa față de partea potrivnică, care este terț în raport cu convenția de prestare a serviciilor avocațiale, este consecința însușirii sale de instanță prin hotărârea judecătorească prin al cărei efect creanța dobândește caracter cert, lichid și exigibil.

Curtea a mai reținut că, în esență, avocatul, prin exercitarea profesiei sale, îndeplinește o activitate economică, activitate care constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață liberă (Hotărârea din 19 februarie 2002, pronunțată în Cauza *Wouters și alții* de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, paragraful 49), însă, potrivit textului constituțional al art. 45, orice activitate economică se desfășoară „în condițiile legii”. În consecință, Curtea a constatat că legiuitorul a apreciat că valoarea onorariului trebuie să fie proporțională cu serviciul prestat, instituind astfel posibilitatea limitării sale în cazul în care nu există un just echilibru între prestația avocațială și onorariul solicitat. O asemenea soluție legislativă nu numai că nu încalcă

art. 45 din Constituție, dar este și expresia la nivelul legii a acestui text constituțional.

Cu privire la prevederile art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă, prin numeroase decizii, cum sunt Decizia nr. 1.316 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, Decizia nr. 1.624 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 8 martie 2012, și Decizia nr. 719 din 31 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 630 din 5 septembrie 2011, Curtea a reținut că dispozițiile art. 404¹ din Codul de procedură civilă se referă exclusiv la cazurile în care a fost desființat titlul executoriu sau însăși executarea silită. Desființarea acestor acte putea fi dispusă numai de instanța judecătorească, în urma examinării temeiniciei și legalității lor. La soluționarea cererii de întoarcere a executării, de asemenea, numai instanțele judecătorești sunt competente să stabilească dacă cel care o solicită este îndreptățit să obțină restituirea bunului ori a valorii încasate prin executarea silită.

În această privință, art. 404¹ alin. 2 din Codul de procedură civilă prevede că „Bunurile asupra cărora s-a făcut executarea se vor restitui celui îndreptățit”. Creditorul are dreptul neîngrădit de a cere în justiție valorificarea creanțelor sale și, la nevoie, executarea silită a acestora, iar debitorul și orice altă persoană

interesată au dreptul să conteste, tot în justiție, titlul executoriu și executarea silită însăși.

De asemenea, prin aceleași decizii, Curtea a reținut că procedura contestației la executare asigură garanții suficiente pentru protecția dreptului de proprietate al tuturor părților implicate în proces prin însuși faptul că le oferă posibilitatea de a contesta executarea, de a solicita suspendarea acesteia, iar, în cazul admiterii contestației și desființării titlului executoriu sau a însăși executării silită, persoanele interesate au dreptul la întoarcerea executării prin restabilirea situației anterioare acesteia.

Curtea a observat, de asemenea, că, în timp ce prevederile art. 404¹ din Codul de procedură civilă statuează cu titlu de principiu drepturile debitorului care a obținut desființarea titlului executoriu, prevederile art. 404² din Codul de procedură civilă stabilesc procedurile de urmat în cazul întoarcerii executării și competența de judecată a instanțelor judecătorești și, prin urmare, nu poate fi reținută încălcarea dispozițiilor art. 16, 21 și 24 din Constituție.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să conducă la schimbarea jurisprudenței Curții, atât soluțiile, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 alin. 3, art. 404¹ și art. 404² din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Holospațiu” — S.R.L. din Târgu Mureș în Dosarul nr. 3.992/328/2009 al Judecătoriei Turda.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința din data de 26 aprilie 2012.

PREȘEDINTE,
PETRE LĂZĂROIU

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

